

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ик.н. Велчо Георгиев Стоянов

върху дисертационния труд на докторантката Соня Георгиева Георгиева на тема: Следкризисно възстановяване на капиталовите пазари от Централна и Източна Европа, за придобиване на ОНС „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка

Уважаеми членове на научното жури,

Първо, бих искал да изтъкна, че съм впечатлен от дисертационния труд на докторантката Соня Георгиева Георгиева, която широко и задълбочено е проучила литературата по изследваната тематика и проблематика и на високо професионално равнище е анализирила дейността и състоянието на финансовите пазари в Централна и Източна Европа, от позициите обаче на официално–господстващата днес ултралиберална доктрина и политика и нейните общоприети иконометрични модели и механизми.

Дисертационният труд логично е обособен в четири глави, а именно:

- I. Основни аспекти при анализа на ефективността на капиталовите пазари.
- II. Обща характеристика на методологията за провеждането на емпиричния анализ.
- III. Проверка на пазарната ефективност на капиталовите пазари от Централна и Източна Европа и
- IV. Трансмисионни механизми за пренасяне на кризисни влияния върху капиталовите пазари от Централна и Източна Европа.

Разбира се, посочените глави са обособени също на логична основа в 14 параграфа и 29 подпараграфи.

Правят впечатление още:

- Големият обем ползвана литература – общо 259 източника;
- Наличието на 23 приложения, които съдържат богата статистическа информация, обособена в 17 таблици и илюстрирана чрез 18 графики и 18 фигури/ диаграми.

Първата глава има въвеждащо – методологичен характер и значение.

Втората глава обобщава и характеризира методологичния характер относно провеждането на съответния емпиричен анализ.

В третата глава е осъществен убедителния и на високо професионално равнище иконометричен анализ на параметрите на финансовата ефективност на финансовите пазари в Централна и Източна Европа.

Четвъртата глава третира и изследва трансмисионните механизми за пренасянето на негативно–кризисни състояния върху капиталовите пазари от Централна и Източна Европа, включително България.

Всичко това е направено на висока професионална основа и представлява определен принос относно състоянието, динамиката и проблематиката на капиталовите и финансовите пазари в частност и преди всичко на тези от Централна и Източна Европа, включително България.

Още веднъж казвам, че оценката ми за дисертационния труд на докторантката Соня Георгиева Георгиева е подчертано положителна. Тя безспорно има определен приносен характер и напълно споделям формулираните от нея приносни моменти.

От запознаването с авторефератът установих, че той дава много добра синхронизирана представа за дисертационния труд.

Бих искал обаче да обърна внимание върху обстоятелството, че всичко това е направено главно от позициите на господстващата днес ултралиберална идеология, теория и практика, която папа Франциск квалифицира като „див либерализъм“ и „неоколониализъм“. Вероятно и в бъдеще колежката Соня Георгиева ще продължи да работи в областта на тази тематика и проблематика, която е предмет на нейния дисертационен труд и би следвало да вземе отношение и към критичното отношение относно капиталово – финансовите пазари и по-конкретно към:

- тяхната прекалена секюритизация;
- невероятната им спекулативност, която им придава характер на казино, което го твърди още Дж.М.Кейнс.

Известният Й.Норберг, който анализира т.нар. от него финансов крах пише, че „в определени случаи и банкерите не бяха наясно какво купуват и продават“ /с.84/, важното е да печелят. Той критикува и рейтинговите агенции /Муудис, Стандарт енд Пуърс и Фич/, които според него „щедро раздават оценки“ /с.87/, срещу щедри заплащания, разбира се.

С. Шмит квалифицира значителна част от активите на капиталово-финансовите пазари като „токсични“ и „боклучиви“, а Ч.Фъргюсън, като „лайняни“. От своя страна известният милиардер У.Бъфет казва, че „във всеки балон има три И-та: иноватори, имитатори и идиоти“ /Норберг,с.85/

В тази посока може би още нещо следва да кажем. Световно известният брокер на борсата в Уолстрийт, Насим Талейб, в своите книги се отнася критично – негативно към прекаляването с формулно – математическия апарат в икономиката въобще и в сферата на финансовите пазари в частност, той доста иронично се отнася към двамата носители на Нобелови награди за подобни формули, които с дипломите за Нобелови лауреати в джобовите си ликвидираха ръководеният от тях един от най-големи хедж-фондове в САЩ с обем от 4,6 млрд. долари.

В литературата се твърди, че икономистите и социолозите са заимствали математическият формулен апарат от физиците, но той не е така адекватен на социално – икономическите процеси, явления и закономерности както в природните науки. Поради това, като че ли се явява необходима една широка дискусия по този проблем, защото е неизбежно, според мен, да се установи дали и доколко социално – икономическите отношения би следвало да се математизират в такава голяма степен. Още Им.Кант е обособил два вида закони – „природни закони“ и „обществени закони“, но дали както едните, така и другите би следвало да се „облекат“ в математически формули, които според мен, биха могли да се използват в социално – икономическите науки само като помощно средство, без да се абсолютизират.

Тези мисли се породиха у мен, доколкото неотдавна нещо подобно имаше и в дисертацията на Цветомир Цветанов и моля за извинение, че ги поднасям на заседанието на журито, но то по същество е научно жури.

Що се отнася до дисертационния труд на Соня Георгиева повтарям и подчертавам, че напълно убедено и високо го оценявам и смятам, че тя напълно основателно заслужава да ѝ бъде присъдена ОНС „Доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка.

София, 30.03.2016 година

Подпис:.....

(проф. д.ик. Велчо Стоянов)